ΩΡΑ 3 ΤΟ ΠΡΩΙ: «...Ο Καπελίνσκι πρότεινε εκ μέρους των μενσεβίκων διεθνιστών να εκλεγεί μια ειδική επιτροπή για να βρει μια ειρηνική λύση για την αποφυγή του εμφύλιου πολέμου. «Δεν υπάρχει καμιά ειρηνική λύση!», φώναξε το πλήθος: «Μοναδική λύση είναι η νίκη». Η πρόταση απορρίφθηκε με συντριπτική πλειοψηφία και οι μενσεβίκοι διεθνιστές αποχώρησαν μέσα σε θύελλα από κοροϊδίες και βρισιές...».

ΩΡΑ 5.17' ΤΟ ΠΡΩΙ: «...Ο Κριλένκο, τρικλίζοντας από την κούραση, ανέβηκε στο βήμα μ' ένα τηλεγράφημα στο χέρι. «Σύντροφοι! Από το Βόρειο Μέτωπο. Η 10η Στρατιά χαιρετίζει το Συνέδριο των Σοβιέτ, αναγγέλλοντας τη δημιουργία Στρατιωτικής Επαναστατικής Επιτροπής, που ανέλαβε τη διοίκηση του Βόρειου Μετώπου». Πανδαιμόνιο. Οι άνθρωποι έκλαιγαν αγκαλιάζοντας ο ένας τον άλλο. «Ο στρατηγός Τσερμίσοφ αναγνώρισε την επιτροπή...».

«...Έτσι, ο Λένιν και οι εργάτες της Πετρούπολης αποφάσισαν την εξέγερση...».

Είχε τελειώσει η 7 Νοέμβρη του 1917, η πιο αποφασιστική από τις «Δέκα μέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο». Ξημέρωνε 8 του μήνα και κανένας δεν κοιμόταν: «...Ένα ολόκληρο έθνος ξεσηκωνόταν μέσα σε δυνατές βροντές καταιγίδας...», γράφει ο Τζον Ριντ που περιέγραψε λεπτό προς λεπτό την επανάσταση των μπολσεβίκων στο κλασικό πια βιβλίο του, στον πρόλογο του οποίου ευθαρσώς σημειώνει: «Στην πάλη αυτή, δεν ήμουν ουδέτερος». Και πώς μπορούσε άλλωστε; Ο Αμερικανός δημοσιογράφος είχε από χρόνια γίνει γνωστός ως ο «Κόκκινος Τζον Ριντ», ο αγωνιστής που έμελλε τιμητικά να ταφεί στην Ερυθρά Πλατεία της Μόσχας, μετά τον θάνατό του, στις 17 Οκτωβρίου του 1920. Είχε γεννηθεί στις 22 Οκτωβρίου του 1887 κι έμελλε να ζήσει μόλις 33 μεστά σε περιπέτειες κι αγώνες έτη.

Πλούσιοι αστοί στο Πόρτλαντ του Όρεγκον των ΗΠΑ, οι γονείς του τον προετοίμαζαν για λαμπρή καριέρα. Στα 1906/7 ήταν φοιτητής στο Χάρβαρντ κι αρχηγός μιας σοσιαλιστικής ομάδας που ο ίδιος δημιούργησε. Πριν ακόμα από την αποφοίτησή του, στα 1910, είχε γίνει γνωστός ως δημοσιογράφος και συγγραφέας, αγαπητός και σεβαστός για την υψηλή του νοημοσύνη, την ευθύτητα και την αγάπη για τη ζωή και τη δικαιοσύνη.

Στο γειτονικό Μεξικό, στις 27 Νοεμβρίου του 1911, ο Εμιλιάνο Ζαπάτα δημοσίευσε την προκήρυξη για την αγροτική μεταρρύθμιση και ύψωσε τη σημαία της επανάστασης με σύνθημα «Γη και Ελευθερία». Ο Πάντσο Βίγια συγκρουόταν με τους δολοφόνους του Μαδέρα. Ο Ριντ βρέθηκε στη φωτιά της επανάστασης, Γκρίγκο Χουανίτο για τους επαναστάτες, και με καυτές ανταποκρίσεις αποκάλυπτε τις ραδιουργίες του αμερικανικού κεφαλαίου, ώσπου ο ξεσηκωμός πνίγηκε στο αίμα με τον Ζαπάτα και τον Βίγια προδομένους νεκρούς. Το βιβλίο του Ριντ «Επαναστατημένο Μεξικό» έκανε πάταγο. Το ίδιο και τα άρθρα του για την απεργία των υφαντουργών του Πέτερσον της Νέας Υερσέης στα 1913 και των ανθρακωρύχων της Στάνταρτ Όιλ στο Κολοράντο, τον Απρίλιο του 1914, όταν μόνος αυτός κατάγγειλε τις μεθόδους του Ροκφέλερ.

Στην Ευρώπη, ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος ξέσπασε αιματηρός στις 28 Ιουλίου του 1914. Από τον Αύγουστο, ο Τζον Ριντ βρισκόταν στα πεδία των μαχών, πολεμικός ανταποκριτής με το κύριο βάρος των άρθρων του να εστιάζεται στην αγριότητα και τον πόνο που ο πόλεμος προξενούσε. Ήταν παρών στην πολυαίμακτη μάχη του Μάρνη και κινδύνευσε κι ο ίδιος. Βρέθηκε στη Γερμανία, στην Αυστρία, στην Τουρκία και την Ιταλία κι από εκεί, πίσω στην Αμερική, όπου ξεκίνησε να δίνει σειρά ολόκληρη διαλέξεων καυτηριάζοντας τόσο την Αντάντ όσο και τις κεντρικές αυτοκρατορίες και τονίζοντας ότι ο πόλεμος δεν είχε κανένα νόημα, εκτός από τον θάνατο, τις καταστροφές και τη δυστυχία που προξενούσε.

Στα 1915, βρέθηκε στη Ρωσία κι έστελνε από εκεί ανταποκρίσεις για τον υποκινούμενο από τις μυστικές υπηρεσίες του τσάρου αντισημιτισμό. Τον συνέλαβαν. Ξεσηκώθηκαν οι αμερικανικές εφημερίδες και σχεδόν εξανάγκασαν την κυβέρνηση των ΗΠΑ να προχωρήσει σε διαβήματα που οδήγησαν στην απελευθέρωσή του και την απέλαση. Γύρισε στην Αμερική. Για ένα χρόνο, δούλεψε συγγραφέας, ομιλητής σε οργανωμένες διαλέξεις και συνεργάτης του επαναστατικού περιοδικού «The Masses» (Οι Μάζες). Με την είσοδο των Ηνωμένων Πολιτειών στον πόλεμο, το 1917, ξεκίνησε σφοδρή αντιμιλιταριστική αρθρογραφία αλλά τα γεγονότα στη Ρωσία τρέχανε. Έσπευσε στην Αγία Πετρούπολη, ενώ στην Αμερική ο εισαγγελέας ασκούσε δίωξη εναντίον του για τα άρθρα που είχε γράψει.

Ολόκληρη η ζωή του τις καυτές μέρες του φθινοπώρου του 1917 αναδύεται μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του «Δέκα ημέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο», καθώς σ' αυτό καταγράφονται λεπτό προς λεπτό τα γεγονότα της μεγάλης ρωσικής επανάστασης, όπως και ο ίδιος τα έζησε. Κι όταν τα πράγματα κάπως παγιώθηκαν, εκεί γύρω στα τέλη του 1917 με αρχές του 1918, κάποιοι τον πληροφόρησαν για την εναντίον του δίωξη που εκκρεμούσε στην πατρίδα του. Ξεκίνησε να γυρίσει πίσω για να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Στη Φιλανδία, τον συνέλαβαν αντεπαναστάτες. Κατάφερε να απελευθερωθεί, να περάσει στη Νορβηγία κι από εκεί, να επιστρέψει στις ΗΠΑ. Η δίκη είχε ήδη γίνει αλλ' απόφαση δεν είχε

εκδοθεί. Τον συνέλαβαν. Βγήκε με εγγύηση κι άρχισε να γράφει το πολύκροτο βιβλίο του. Ο εκδότης τύπωνε τα χειρόγραφα, κάθε τυπογραφικό και σε διαφορετικό τυπογραφείο, καθώς οι επιθέσεις αντιδραστικών στόχο είχαν να μην μπορέσει ποτέ το έργο του να εκδοθεί. Βγήκε όμως, με πρόλογο του Λένιν που ξεκάθαρα έλεγε: «Το συνιστώ ανεπιφύλαχτα στους εργάτες όλου του κόσμου».

Στο μεταξύ, η δίκη του επαναπροσδιορίστηκε. Τον κατηγορούσαν για προδοσία. Η συγκλονιστική απολογία του ήταν μνημείο αντιμιλιταρισμού, κόλαφος κατά του πολέμου. Περιέγραψε με ζωντανά χρώματα τις προσωπικές του εμπειρίες από τα πεδία των μαχών, τους θανάτους, τους ακρωτηριασμούς, την κόλαση της φωτιάς. Αθωώθηκε πανηγυρικά κι ομόφωνα.

Βάλθηκε να γνωστοποιήσει στους συμπατριώτες του την ουσία της ρωσικής επανάστασης, ώστε να εμποδιστεί η παροχή βοήθειας στους αντεπαναστάτες και η αποστολή αμερικανικών στρατευμάτων ενάντια στους μπολσεβίκους. Νέα εναντίον του δίωξη είχε την ίδια κατάληξη: Αθώος. Συνεργάστηκε με το ακροαριστερό περιοδικό «Αιώνας της Επανάστασης» και καταπολέμησε τον αμερικανικό οπορτουνισμό (την τάση για «κομμουνιστικό καιροσκοπισμό»). Τον Σεπτέμβριο του 1919, οι Αμερικανοί αριστεροί διασπάστηκαν σε Σοσιαλιστικό και σε Εργατικό Κομμουνιστικό κόμμα. Ο Ριντ βρέθηκε επικεφαλής του δεύτερου, ανέλαβε διευθυντής του επίσημου κομματικού οργάνου «Φωνή της Εργατιάς» κι εργάστηκε για την επανένωση των τάσεων. Την πέτυχε ως το τέλος του χρόνου, οπότε έφυγε στη Ρωσία για να εκλεγεί μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Γ' Διεθνούς. Ταυτόχρονα, μάζευε υλικό για να γράψει ένα ακόμα βιβλίο με τίτλο «Από τον Κορνίλοφ ως το Μπρεστ Λιτόφσκ» (δηλαδή, τα γεγονότα από το πραξικόπημα του Κορνίλοφ εναντίον της κυβέρνησης Κερένσκι το καλοκαίρι του 1917, πράξη που έδωσε την τελική ώθηση για την πορεία προς την επανάσταση, ως τη συμφωνία μπολσεβίκων και Γερμανών με τον περίφημο «μη πόλεμο» του Τρότσκι).

Τον πληροφόρησαν ότι, όσο έλειπε, στις ΗΠΑ είχε ασκηθεί εναντίον του νέα δίωξη κι ότι είχε ήδη καταδικαστεί ερήμην σε πέντε χρόνια φυλάκισης. Θέλησε πάλι να επιστρέψει για να δικαστεί ξανά. Στη Φιλανδία, τον πρόδωσε ένας ναύτης. Τον συνέλαβαν. Ξεκίνησε απεργία πείνας. Ο θόρυβος ανάγκασε τους Φιλανδούς να τον απελάσουν πακέτο πίσω στη Ρωσία. Συμμετείχε στο δεύτερο συνέδριο της Διεθνούς ως εκπρόσωπος των Αμερικανών κι έπειτα πήγε στο Μπακού, στο συνέδριο των ανατολικών λαών. Ο τύφος τον έριξε στο κρεβάτι. Πέθανε στα 33 του χρόνια.

(protagon.gr, 7.11.2014)